Instanța de fond: Judecătoria Anenii Noi (sediul Central) (jud. Olga Fiodorov)
Dosarul nr. 3a-299/24 (2-23006219-02-3a-23022024)

Republica Moldova
Curtea de Apel Chişinău
D E C I Z I E

19 noiembrie 2024 mun. Chişinău

Colegiul Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al Curţii de Apel Chişinău
Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorii Dașchevici Grigore şi Bostan Angela
Grefier Vascan Diana

Judecînd în şedinţă publică, cererea de apel declarată de S.R.L. „SIGILIU-LUX" asupra hotărârii Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) din 27 decembrie 2023, adoptată la acțiunea în contencios administrativ depusă de S.R.L. „SIGILIU-LUX" împotriva Consiliului comunal Chirca, terț Primarul com. Chirca privind anularea deciziei nr. 5/09 din 09.12.2022 a Consiliului Comunal Chirca "cu privire la demersul agentului economic S.R.L. „SIGILIU-LUX",

C O N S T A T Ă:

Obiectul acțiunii, circumstanțele cauzei.

La data de 12 ianuarie 2023, reclamantul S.R.L. „Sigiliu-Lux" a depus acțiunea în contencios administrativ împotriva Consiliului comunal Chirca r. Anenii Noi, prin care a solicitat anularea în tot a actului administrativ individual defavorabil – a Deciziei nr. 5/09 din 09.12.2022 a Consiliului comunal Chirca „Cu privire la demersul agentului economic S.R.L. „Sigiliu-Lux", prin care au fost respinse cererea nr. 28 din 11.11.2022 privind eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare pentru terenul cu numărul cadastral *****și cererea nr. 28/a din 11.11.2022 privind eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectarea pentru terenul cu numărul cadastral *****, ca neîntemeiat și ilegal.

În susținerea acesteia a indicat că, în fapt la data de 11.11.2022 în conformitate cu prevederile Legii privind autorizarea lucrărilor de construcție nr. 163 din 09.07.2010 S.R.L. „Sigiliu Lux"" s-a adresat către primarul comunei Chirca cu 2 cereri:

a) cererea nr. 28 din 11.11.2022 privind eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare pentru terenul cu numărul cadastral *****(terenul pe care este amplasată cariera de nisip „Mereni"), și

b) cererea nr. 28/a din 11.11.2022 privind eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare pentru terenul cu numărul cadastral ***** (terenul pe care este amplasată cariera de argilă „Chirca”).

A menționat că, la 15.12.2022 în Registrul de Stat al Actelor Locale, pe site-ul actelocale.gov.md, a fost publicată Decizia nr. 5/09 din 09.12.2022 a Consiliului comunal Chirca „Cu privire la demersul agentului economic „Sigiliu lux” S.R.L.”. Conform textului Deciziei publicate nominalizate a fost expusă decizia Consiliului comunal Chirca privind respingerea cererilor nr. 28 din 11.11.2022 și nr. 28/a din 11.11.2022 sus indicate privind eliberarea certificatelor de urbanism pentru proiectare pentru terenurile indicate.

Decizia nr.5/09 din 09.12.2022 a Consiliului comunal Chirca a devenit publică la data de 15.12.2022, când a fost introdusă și publicată conform procedurii stabilite în Registrul de Stat al Actelor Locale. În Decizia respectivă nu se conține oarecare informație cu privire la exercitarea căilor de atac.

Menționează reclamanta că, conform prevederilor legii, în cazul dat termenul de înaintare a acţiunii în contencios administrativ constituie un an de la data de 15.12.2022, adică pînă la 15.12.2023.

Indică reclamanta că decizia Consiliului comunal Chirca nr.5/09 din 09.12.2022 este adoptată cu încălcarea competenței. Or, conform prevederilor directe din legea specială, examinarea cererilor, elaborarea și emiterea certificatelor de urbanism pentru proiectare ține de competența directă a primarului unității administrativ teritoriale, dar nicidecum de competența Consiliului unității administrativ teritoriale.

Menționează că consiliul local și primarul sânt autorități distincte și autonome care realizează cercul proprii de competențe , diferite și distincte, atribuite de lege. Conform prevederilor legii, consiliul local nu este în drept să decidă la întrebările atribuite în competența altei autorități publice.

Susține că art. 14 din Legea sus indicată, nu prevede competența Consiliului local la examinarea, soluționarea întrebării și eliberării certificatului de urbanism sau oricăror autorizații în acest sens. Eliberarea autorizațiilor prevăzute de lege, conform prevederilor art. 29 alin. (1) lit. k) din Legea sus indicată, este atribuită conform legii în competența primarului unității administrativ teritoriale.

Totodată, în legea specială, Legea privind autorizarea lucrărilor de construcție nr. 163 din 09.07.2010, la art. 3 este stipulată expres competența Primarului pentru elaborarea și emiterea certificatului de urbanism pentru proiectare.

Astfel, subliniază reclamanta că, consiliul comunal nu a deținut competența legală la adoptarea deciziei cu privire la domeniul vizat, adică eliberarea /acceptarea/refuzul în eliberarea/respingerea cererii de eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare, competența în acest sens fiind deținută conform prevederilor legale de primarul comunei.

Totodată indică că, conform textului Deciziei nr. 05/09 din 09.12.2022, ca temei pentru respingerea cererilor S.R.L. ,,Sigiliu Lux”” este indicat un singur motiv - ,,Eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare pentru teren prezumă și necesită deținerea terenului în proprietate sau altă formă de deținere, la examinarea dosarului depus de către S.R.L. ,,Sigiliu Lux”” acest drept nu este anexat”.

În acest context, remarcă reclamanta că, conform prevederilor directe ale legii, la cererea privind eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare nu este necesară anexarea altor documente, decât cele prevăzute expres de lege și concomitent organul administrativ nu este în drept de a cere anexarea altor documente decât cele prevăzute de lege.

Susține că, în contextul cazului dat (deoarece certificatul de urbanism solicitat de S.R.L. ,,Sigiliu Lux”” nu se referă la cazul de reconstruire, restaurare, modificare sau consolidare a imobilului existent – adică cazul prevăzut de lit. c) din Lege), conform prevederilor exprese ale legii, în mod obligatoriu de către S.R.L. ,,Sigiliu-Lux” la cerere trebuia să fie anexat doar certificatul de înregistrare, ceea ce și a fost respectat de către S.R.L. ,,Sigiliu Lux””. Conform prevederilor legii, S.R.L. ,,Sigiliu Lux”” nu a fost obligată de a anexa documente de proprietate sau altă formă de deținere în privința terenurilor respective, iar organul administrativ nici nu a fost în drept de a cere astfel de documente de la S.R.L. ,,Sigiliu Lux””.

Reiterează că, în așa mod temeiul indicat de Consiliul comunal la adoptarea deciziei de respingere a cererii respective a S.R.L. ,,Sigiliu Lux””, contravine direct prevederilor legii.

Menționează că accesarea simplă a informațiilor publice din Registrul bunurilor imobile, denotă direct că la S.R.L. ,,Sigiliu Lux”” pentru terenurile cu numerele cadastrale *****și ***** este înregistrat în mod oficial dreptul de folosință în privința terenurilor respective pentru exploatări miniere. Astfel, în mod evident cu ușurință de către S.R.L. ,,Sigiliu Lux”” la depunerea cererii puteau fi prezentate extrasele din Registrul bunurilor imobile, care confirmă expres existența la S.R.L. ,,Sigiliu Lux”” în privința terenurilor respective a dreptului de folosință, adică documentele în privința altui mod de deținere specificat în Decizia Consiliului. Conform prevederilor exprese ale legii, anexarea documentelor în acest sens nu este obligatorie și nu se cere de lege, în legătură cu ce fapt aceste documente și nu au fost anexate, iar organul administrativ conform legii nefiind în drept de a cere anexarea documentelor în acest sens.

A invocat că, condiția anexării extraselor din Registrul bunurilor imobile, care confirmă drepturile în privința terenurilor specificate în cererea depusă, prevăzută anterior în lit. a) alin. (1) art. 3 din Legea 163, a fost abrogată încă în anul 2015 prin Legea nr. 153 din 30.07.2015 ,,pentru modificarea și completarea unor acte

legislative", unde conform textului art. IX pct. 2 din actul legislativ lit. a) alin. (1) art. 3 din Legea 163 din 09.07.2010 a fost abrogată. Astfel legiuitorul excluzând în mod direct necesitatea și dreptul respectiv al organului administrativ de a cere anexarea documentelor în acest sens.

Reiterează că temeiul indicat de Consiliul comunal în Decizia nr. 5/09 din 09.12.2022 la adoptarea deciziei de respingere a cererilor respective a S.R.L. „Sigiliu Lux"" de eliberare a certificatelor de urbanism pentru proiectare, privind necesitatea anexării a oricăror documente, care nu sunt specificate expres în textul art. 3 din Legea 163 din 09.07.2010, contravine direct prevederilor legii, iar decizia respectivă adoptată în baza acestui temei, este ilegală.

Solicită S.R.L. „Sigiliu Lux" prin acțiunea depusă anularea în tot a actului administrativ individual defavorabil – a Deciziei nr. 5/09 din 09.12.2022 a Consiliului comunal Chirca „Cu privire la demersul agentului economic S.R.L. „Sigiliu-Lux", prin care au fost respinse cererea nr. 28 din 11.11.2022 privind eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare pentru terenul cu numărul cadastral *****și cererea nr. 28/a din 11.11.2022 privind eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectarea pentru terenul cu numărul cadastral *****, ca neîntemeiat și ilegal.

<u>Hotărîrea instanței de fond ce constituie obiectul apelului.</u>

Prin hotărârea Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) din 27 decembrie 2023, acțiunea de contencios administrativ depusă de S.R.L. „SIGILIU-LUX" împotriva Consiliului comunal Chirca, terț Primarul com. Chirca privind anularea actului administrativ individual defavorabil- decizia nr. 5/09 din 09.12.2022 a Consiliului Comunal Chirca cu privire la demersul agentului economic S.R.L. „SIGILIU-LUX", prin care a respins cererile nr. 28 privind eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare pentru terenul cu număr cadastral *****și cererea nr.28/a din 11.11.2022 privind eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare pentru terenul cu număr cadastral **, s-a respins ca fiind neîntemeiată.***

<u>Verificarea admisibilității apelului;</u>

La 25 ianuarie 2024, S.R.L. „Sigiliu Lux" a depus apel împotriva hotărârii Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) din 27 decembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. 232 alin. (1) Cod administrativ, apelul se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată transmite neîntîrziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărîrii, instanţei de apel.

Din materialele cauzei rezultă că, la caz hotărîrea instanţei de fond a fost pronunţată public la 27 decembrie 2023, iar cererea de apel a fost depusă la 25

ianuarie 2024, prin urmare Completul judiciar constată că, apelul declarat a fost depus în interiorul termenului legal.

Potrivit art. 232 alin. (2) Cod administrativ, *motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărîrii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată.*

În speță, motivarea apelului a fost depusă împreună cu apelul, adică cu respectarea prevederilor art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

Argumentele apelantului vis-a-vis de pretinsa ilegalitate a hotărîrii atacate cu apel.

În susținerea apelului, S.R.L. „Sigiliu Lux", a reiterat argumentele de fapt și de drept indicate în cererea de chemare în judecată. A solicitat admiterea apelului, casarea hotărîrii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii prin care pretențiile reclamantei să fie admise integral în modul în care au fost formulate.

Argumentele părții intimate vis-avis de apelul declarat:

Prin referința depusă, partea intimată Consiliul comunal Chirca a solicitat respingerea apelului declarat de S.R.L. „Sigiliu Lux", cu menținerea hotărîrii Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) din 27 decembrie 2023, ca fiind legală și întemeiată.

Argumentele participanţilor invocate în cadrul judecării apelului:

Reprezentantul părți apelante S.R.L. „Sigiliu Lux"– Voloșin Oleg, în şedinţa instanței de apel a solicitat admiterea apelului înaintat din motivele invocate.

Restul participanților la proces în şedinţa instanței de apel nu s-au prezentat din motive necunoscute, deşi au fost înştiinţați legal despre locul, data şi ora examinării cauzei, despre motivele neprezenței nu au informat instanța de apel, nu au înaintat cerere de amînare a ședinței sau de examinare în lipsa lor, motiv din care, pornind de la reglementările art.231 alin. (2) Cod administrativ, Completul judiciar a dispus judecarea cauzei în absenţa acestora.

Audiind reprezentantul părții apelante, studiind materialele dosarului şi înscrisurile administrate, verificând argumentele expuse în cererea de apel, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău concluzionează că apelul declarat S.R.L. „Sigiliu Lux" este întemeiat, motiv din care urmează a fi admis cu casarea hotărîrii Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) din 27 decembrie 2023, din următoarele considerente.

Aprecierea instanţei de apel a argumentelor părţilor şi cadrului legal aplicabil speţei:

În conformitate cu prevederile art. 195 Cod administrativ, *procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor*

prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art.169–171.

Potrivit dispoziţiilor art.219 alin.(1), (3) Cod administrativ, *(1) Instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. (3) Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.*

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) şi c) Cod administrativ, *examinînd cererea de apel, instanţa de apel adoptă una dintre următoarele decizii - respinge apelul; casează integral hotărîrea primei instanţe şi emite o nouă decizie.*

Potrivit dispoziţiilor art. 386 alin. (1) Cod de procedură civilă, *hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă:*

a) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin;

b) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente;

c) concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei;

d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

Conform art. 239 Codul de procedură civilă, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.*

În temeiul art.240 alin.(1) Cod de procedură civilă, *la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.*

Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importanţă la soluţionarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet, fiind elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei.

Prevederile legale enunţate impun în mod expres, obligația instanţei de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Respectiv, conform practicii CEDO instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze doar la însuşirea motivelor și concluziilor date de instanţa inferioară. (*Hirro Balani c. Spaniei*, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; *Georgiadis v. Greciei* nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău, analizând legalitatea hotărârii pronunţate în raport cu prevederile art.225 Cod administrativ; art. 239-241 CPC, concluzionează că hotărârea instanţei de fond este adoptată cu aprecierea eronată a normelor materiale în coroborare cu circumstanţele faptice ale cauzei, motiv din care urmează a fi casată cu emiterea unei noi decizii de respingere integrală a acțiunii înaintate de Gutium Olga.

Materialul probatoriu administrat de instanţa de fond, denotă următoarea situaţie;

În fapt:

Materialele cauzei și a dosarului administrativ atestă că, la data de 11.11.2022, în conformitate cu prevederile Legii privind autorizarea lucrărilor de construcție nr. 163 din 09.07.2010, S.R.L. ,,Sigiliu Lux" s-a adresat **către primarul comunei Chirca** cu 2 cereri:

- cererea nr. 28 din 11.11.2022 prin care a solicitat eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare pentru terenul cu numărul cadastral *****(terenul pe care este amplasată cariera de nisip ,,Mereni"), și

- cererea nr. 28/a din 11.11.2022 prin care a solicitat eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare pentru terenul cu numărul cadastral ***** (terenul pe care este amplasată cariera de argilă ,,Chirca"). (f.d.a.1, 14)

Prin Decizia nr. 5/09 din 09.12.2022, „*Cu privire la demersul agentului economic S.R.L. ,,Sigiliu Lux*"", Consiliul comunal Chirca a decis:

1.Se respinge cererea nr. 28 din 11.11.2022, de eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare pentru terenul cu numărul cadastral 10181030514.

2.Se respinge cererea nr. 28/a din 11.11.2022, de eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare pentru terenul cu numărul cadastral *****.

3.Se recomandă S.R.L. ,,Sigiliu Lux" de a se legaliza drepturile de folosință cu inițierea procedurii de vânzare-cumpărare sau unor contracte de arendă (deținere, folosință, superficie ș.a.) în conformitate cu legislația în vigoare.(f.d.a.29)

Nefiind de acord cu Decizia Consiliului comunal Chirca nr. 5/09 din 09.12.2022, S.R.L. ,,Sigiliu Lux" la data de 12.01.2023 a sesizat instanța de contencios administrativ cu prezenta acțiune, prin care a solicitat anularea în tot a actului administrativ individual defavorabil – a Deciziei Consiliului comunal

Chirca nr. 5/09 din 09.12.2022 „*Cu privire la demersul agentului economic S.R.L. ,,Sigiliu-Lux*”.

Admisibilitatea acțiunii:

Prevederi relevante ale Codului administrative sunt următoarele:

Articolul 20. *Acţiunea în contencios administrativ*

Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Articolul 39. *Accesul liber la justiţie*

(1) Controlul judecătoresc al activităţii administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit.

(2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

Articolul 189. *Înaintarea acţiunii în contencios administrativ*

(1) Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Articolul 206. *Felurile acţiunilor în contencios administrativ*

(1) O acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru:

b) obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare);

La caz, identificînd obiectul acțiunii, pornind de la stabilirea și analiza scopului urmărit de reclamant prin cerințele formulate, Completul judiciar menționează că reclamantul a formulat o acțiune în obligare. Or procedura administrativă a fost inițiată la cererea S.R.L. „Sigiliu Lux” prin care ultimul a solicitat Primarului satului Chirca eliberarea certificatelor de urbanism pentru proiectare.

Articolul 191. *Competenţa jurisdicţională pentru acţiunea în contencios administrativ*

(1) Cu excepţia cazurilor prevăzute la alin.(2) şi (3), judecătoriile soluţionează în fond toate acţiunile în contencios administrativ.

Articolul 196. *Competenţa teritorială pentru acţiunea în contencios administrativ*

(1) Acţiunea în contencios administrativ se depune la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială îşi are sediul autoritatea publică care a desfăşurat activitatea administrativă contestată, daca legea nu prevede altfel.

Ținînd cont de obiectul acțiunii, sediul autorității publice pîrîte și avînd în vedere prevederile art.191 alin.(1) Cod administrativ, examinarea prezentei cauze

ține de competența Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central), or obiectul acesteia nu se regăsește în excepțiile de la alin.(2) și (3) a art.191 Cod administrativ.

Astfel, acțiunea în contencios administrativ a fost înaintată de reclamantă cu respectarea competenței jurisdicționale și teritoriale.

Articolul 17. *Dreptul vătămat*

Drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Articolul 39. *Accesul liber la justiţie*

(1) Controlul judecătoresc al activităţii administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit.

(2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

Articolul 189. *Înaintarea acţiunii în contencios administrativ*

(1) Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Articolul 10. *Actul administrativ individual*

(1) Actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Articolul 11. *Categoriile actelor administrative individuale*

(1) Actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat;

Instanța de apel atestă că, decizia Consiliului comunal Chirca nr. 5/09 din 09.12.2022 „Cu privire la demersul agentului economic S.R.L. „Sigiliu Lux” – reprezintă un act administrativ defavorabil reclamantei.

Articolul 163. *Neefectuarea procedurii de examinare a cererii prealabile*

Procedura de examinare a cererii prealabile nu se efectuează dacă:

a) actul administrativ individual este emis de către Guvern, ***un consiliu local*** *sau Adunarea Populară a Găgăuziei.*

Decizia Consiliului comunal Chirca nr. 5/09 din 09.12.2022 „Cu privire la demersul agentului economic S.R.L. „Sigiliu Lux” a fost publicată în Registrul de Stat al Actelor Locale la 15.12.2022.

Articolul 209. *Termenul de înaintare a acţiunii în contencios administrativ*

(1) Acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la:

b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă.

Reclamanta S.R.L. „Sigiliu Lux” a sesizat instanța de contencios administrativ cu prezenta acțiune la data de 12 ianuarie 2023.

Astfel, coroborând prevederile normelor legale citate anterior, cu circumstanțele de fapt ale cauzei, Completul judiciar consideră că, acțiunea înaintată de S.R.L. „Sigiliu Lux”, a fost depusă în termen, din care motive, instanța de fond corect a reținut spre examinare fondului cerințelor formulate în acțiune.

Cu referire la fondul acțiunii:

Articolul 224. *Hotărîrile instanţei de judecată*

(1) Examinînd acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri:

(1) Examinînd acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri:

b) în baza unei acţiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă şi obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenţiei reclamantului de emitere a actului este întemeiată;

Instanța de fond, Judecătoria Anenii Noi (sediul Central), prin hotărârea din 27 decembrie 2023, a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea de contencios administrativ depusă de S.R.L. „Sigiliu Lux” împotriva Consiliului comunal Chirca, terț Primarul com. Chirca privind anularea actului administrativ individual defavorabil- decizia nr. 5/09 din 09.12.2022 a Consiliului Comunal Chirca cu privire la demersul agentului economic S.R.L. „Sigiliu Lux”, prin care a respins cererile nr. 28 privind eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare pentru terenul cu număr cadastral *****și cererea nr.28/a din 11.11.2022 privind eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare pentru terenul cu număr cadastral *****.

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, apreciază ca neîntemeiate concluziile și soluția instanței de fond, din considerentele ce vor fi expuse în continuare.

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ (în vigoare la data inițierii procedurii administrative):

Legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcţie, nr. 163 din 09.07.2010:

Articolul 1. Obiectul, scopul şi sfera de reglementare a prezentei legi

(1) Obiectul prezentei legi îl constituie reglementarea modului de autorizare,

avizare şi verificare a lucrărilor de proiectare, executare sau desfiinţare a construcţiilor şi amenajărilor în conformitate cu documentaţia de urbanism şi de amenajare a teritoriului prin aplicarea sistemului de documente normative în construcţii în scopul asigurării transparenţei şi publicităţii la emiterea actelor administrative şi al creării unor condiţii favorabile mediului de afaceri.

(2) Prevederile prezentei legi sînt obligatorii pentru autorizarea executării construcţiilor de orice gen, categorie, destinaţie şi tip de proprietate, cu excepţia obiectelor cu caracter militar sau secret, care se autorizează în mod special.

Articolul 2. Noţiuni principale

În sensul prezentei legi, următoarele noţiuni principale semnifică:

certificat de urbanism pentru proiectare – act cu caracter reglementator, **eliberat de către emitent**, prin care se fac cunoscute solicitantului (beneficiarului) prescripţiile şi elementele ce caracterizează regimul juridic, economic, tehnic şi arhitectural-urbanistic al unui imobil/teren, stabilite prin documentaţia de urbanism şi de amenajare a teritoriului, şi care permite elaborarea documentaţiei de proiect;

emitent – **autoritatea executivă** a administraţiei publice locale;

solicitant (beneficiar) – persoană fizică sau juridică care intenţionează să desfăşoare activităţi ce cad sub incidenţa prezentei legi;

Articolul 3. Depunerea documentelor pentru obţinerea certificatului de urbanism pentru proiectare

(1) Certificatul de urbanism pentru proiectare (anexa nr.1) **se elaborează şi se emite de către primarul unităţii administrativ-teritoriale** în baza cererii proprietarilor (anexa nr.1[1]), în care se indică locul amplasării imobilului/terenului şi la care se anexează, în original şi în copii, următoarele documente:

b) buletinul de identitate (pentru persoană fizică) sau certificatul de înregistrare (pentru persoană juridică);

c) raportul de expertiză tehnică, în caz de reconstruire, restaurare, modificare sau consolidare a imobilului existent, elaborat de către experţi tehnici atestaţi;

(2) Solicitarea altor documente decît cele prevăzute la alin.(1) nu se admite.

(3) În cazul în care nu au fost anexate toate documentele prevăzute la alin.(1), cererea este admisă şi înregistrată, însă emitentul poate suspenda examinarea pe un termen de pînă la 30 de zile, cu înştiinţarea obligatorie a solicitantului. Suspendarea termenului devine nulă din ziua în care solicitantul a prezentat toate documentele necesare.

(4) După verificarea copiilor de pe documentele prevăzute la alin.(1), originalele se restituie solicitantului (beneficiarului).

(5) Dovada privind achitarea plăţii se prezintă în momentul eliberării certificatului de urbanism pentru proiectare.

Articolul 21. Dispoziţii generale privind emiterea certificatelor de urbanism şi autorizaţiei de construire/desfiinţare

(1) Certificatele de urbanism şi autorizaţia de construire/desfiinţare **se emit de către primarii** municipiilor, oraşelor, comunelor şi satelor pentru construcţii (lucrări de construcţie/desfiinţare) de orice destinaţie şi tip de proprietate.

Articolul 22. Semnatarii certificatelor de urbanism şi ai autorizaţiilor de construire/desfiinţare

(1) Certificatul de urbanism şi autorizaţia de construire/desfiinţare **se semnează de primar** sau, după caz, preşedintele raionului, de secretarul consiliului local şi de arhitectul-şef.

Raportând cadrul legal precitat la circumstanțele faptice ale cauzei, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, reține că, la data de 11.11.2022, în conformitate cu prevederile Legii privind autorizarea lucrărilor de construcție nr. 163 din 09.07.2010, S.R.L. „Sigiliu Lux" s-a adresat **către primarul comunei Chirca** cu 2 cereri:

- cererea nr. 28 din 11.11.2022 prin care a solicitat eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare pentru terenul cu numărul cadastral *****(terenul pe care este amplasată cariera de nisip „Mereni"), și

- cererea nr. 28/a din 11.11.2022 prin care a solicitat eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare pentru terenul cu numărul cadastral ***** (terenul pe care este amplasată cariera de argilă „Chirca"). (f.d.a.1, 14)

Prin Decizia nr. 5/09 din 09.12.2022, „*Cu privire la demersul agentului economic S.R.L. „Sigiliu Lux*"", **Consiliul comunal Chirca a decis**:

1.Se respinge cererea nr. 28 din 11.11.2022, de eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare pentru terenul cu numărul cadastral 10181030514.

2.Se respinge cererea nr. 28/a din 11.11.2022, de eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare pentru terenul cu numărul cadastral *****.

3.Se recomandă S.R.L. „Sigiliu Lux" de a se legaliza drepturile de folosință cu inițierea procedurii de vânzare-cumpărare sau unor contracte de arendă (deținere, folosință, superficie ș.a.) în conformitate cu legislația în vigoare.(f.d.a.29)

Completul judiciar subliniază că, în conformitate cu prevederile art.53 Cod administrativ, (1) Competenţa reprezintă totalitatea atribuţiilor acordate autorităţilor publice sau persoanelor din cadrul acestora **prin lege sau alte acte normative.** (2) Competenţa se stabileşte la momentul iniţierii procedurii administrative.

În conformitate cu prevederile art. 57 alin. (1) Cod administrativ, **activitatea administrativă se realizează numai de autoritatea publică competentă şi în limitele competenţei legale**.

La caz, reieșind din prevederile art. 2, 3. 21. 22 al Legii privind autorizarea executării lucrărilor de construcţie, nr. 163 din 09.07.2010, se reține că, autoritatea publică competentă de a emite certificate de urbanism pentru proiectare este Primarului unității administrativ teritoriale dar nu Consiliul local.

Or după cum rezultă din prevederile art. 2 al Legii nr. 163/2010, *certificat de*

urbanism pentru proiectare este actul cu caracter reglementator, **eliberat de către emitent**, prin care se fac cunoscute solicitantului (beneficiarului) prescripţiile şi elementele ce caracterizează regimul juridic, economic, tehnic şi arhitectural-urbanistic al unui imobil/teren, stabilite prin documentaţia de urbanism şi de amenajare a teritoriului, şi care permite elaborarea documentaţiei de proiect. Iar *emitent* este **autoritatea executivă a administraţiei publice locale**.

În conformitate cu prevederile art.5 alin. (1) al Legii privind administraţia publică locală, nr. 436-XVI din 28.12.2006, (1) Autorităţile administraţiei publice locale prin care se realizează autonomia locală în sate (comune), oraşe (municipii) sînt consiliile locale, ca autorităţi deliberative, şi **primarii, ca autorităţi executive.**

Potrivit art. 6 alin. (1) al Legii nr. 436/2006, consiliile locale şi cele raionale, **primarii** şi preşedinţii de raioane **funcţionează ca autorităţi administrative autonome**, soluţionînd treburile publice din sate (comune), oraşe (municipii) şi raioane **în condiţiile legii**.

Potrivit art. 10 alin. (1), (2) al Legii nr. 436/2006, (1) Autorităţile publice locale îşi desfăşoară activitatea în domeniile stabilite de Legea privind descentralizarea administrativă, dispunînd în acest scop de competenţe depline care nu pot fi puse în cauză sau limitate de nici o autoritate publică, decît în condiţiile legii. (2) Competenţele autorităţilor publice locale **sînt delimitate în condiţiile prezentei legi între competenţele autorităţilor publice deliberative şi executive** de nivelurile întîi şi al doilea.

Potrivit art. 14 alin. (1) al Legii nr. 436/2006, consiliul local are drept de iniţiativă şi decide, **în condiţiile legii**, în toate problemele de interes local, **cu excepţia celor care ţin de competenţa altor autorităţi publice**.

Potrivit art. 29 alin. (1) lit.k) al Legii nr. 436/2006, pornind de la domeniile de activitate ale autorităţilor administraţiei publice locale de nivelul întîi, stabilite la art.4 alin.(1) din Legea privind descentralizarea administrativă, **primarul** exercită în teritoriul administrat următoarele atribuţii de bază: eliberează autorizaţiile prevăzute de lege.

Potrivit art. 3 alin. (1), 21, 22 al Legii nr. 163/2010, certificatul de urbanism pentru proiectare **se elaborează, se emite și se semnează de către primarul unității administrativ-teritoriale.**

La caz, instanța de apel atestă certitudinea faptului că, prin cererile depuse, S.R.L. „Sigiliu Lux” a solicitat autorității publice competente, Primarului satului Chirca eliberarea certificatelor de urbanism pentru proiectare. Cu toate acestea, contrar prevederilor legale enunțate supra, și în lipsa competenței, cererile S.R.L. „Sigiliu Lux” au fost examinate de Consiliul Comunal Chirca.

În condițiile descrise, decizia Consiliului comunal Chirca nr. 5/09 din 09.12.2022 „*Cu privire la demersul agentului economic S.R.L. „Sigiliu-Lux*”, urmează a fi anulată, or aceasta a fost emisă de Consiliul comunal Chirca cu încălcarea

competenței. Completul judiciar remarcă că, în conformitate cu prevederile art. 21 alin. (1) Cod administrativ, **autorităţile publice** şi instanţele de judecată competente **trebuie să acţioneze în conformitate cu legea şi alte acte normative.**

Drept urmare Completul judiciar conchide asupra temeiniciei apelului declarat de S.R.L. „Sigiliu Lux", considerent din care va casa hotărîrea Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) din 27 decembrie 2023, și va emite o decizie nouă potrivit căreia, acțiunea în contencios administrativ depusă de S.R.L. „Sigiliu Lux", se va admite și se va anula decizia Consiliului comunal Chirca nr. 5/09 din 09.12.2022 „*Cu privire la demersul agentului economic S.R.L. „Sigiliu-Lux*".

Cercetând cu maximă diligență materialele prezentate, Colegiul notează că dosarul nu conţine vre-un element susceptibil să o facă să ajungă la o altă concluzie în prezenta cauză.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin (1) lit. c) Cod administrativ, art. 389-390 CPC, Completul de Contencios Administrativ din cadrul Colegiului Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al Curţii de Apel Chişinău

D E C I D E :

Apelul declarat de S.R.L. „SIGILIU-LUX", ***se admite.***

Se casează hotărîrea Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) din 27 decembrie 2023, ***și se emite o decizie nouă potrivit căreia***:

Acțiunea în contencios administrativ depusă de S.R.L. „SIGILIU-LUX" împotriva Consiliului comunal Chirca, terț Primarul com. Chirca privind anularea deciziei nr. 5/09 din 09.12.2022 a Consiliului Comunal Chirca "cu privire la demersul agentului economic S.R.L. „SIGILIU-LUX", ***se admite.***

Se anulează decizia Consiliului comunal Chirca nr. 5/09 din 09.12.2022 „Cu privire la demersul agentului economic S.R.L. „Sigiliu-Lux".

Decizia este executorie de la emitere, însă poate fi contestată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie.

Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni.

Președintele completului,

Judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Dașchevici

Grigore

Bostan Angela